

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๑๘ และพ.ศ.๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๒ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. ผักพริกขี้หนูแดง (ผักขี้หนูแดง) พันธุ์แม่สรวย

๒. ข้าวโพด พันธุ์เทียนบ้านเกาะ

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๒ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่ฝ่ายบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๖๒๑๔ ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๓

ลงนาม

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ผักพลูควางแดง (ผักคาวตองแดง) พันธุ์แม่สรวย

แหล่งที่มาและประวัติ

เป็นพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน พบปลูกแพร่หลายอยู่ที่บ้านห้วยน้ำขุ่น ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย นายคำมูล เข็มขาว ได้นำต้นมาศึกษาพบว่ามีความสมบัติทางยา จึงได้นำมาปลูกขยายที่บ้านเลขที่ 4/1 ถนนฟ้าฮ่าม-สันผีเสื้อ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาแผนโบราณกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2552 เลขที่ G377/52 ชื่อยา ยาแคปซูลพลูควาง ตราหมอคำมูล ลักษณะยาเป็นยาผงสีเขียว บรรจุในแคปซูลใสไม่มีสี เพื่อเป็นการแจ้งแหล่งที่ปลูกและลักษณะของพืชชนิดนี้ จึงได้นำมาขอขึ้นทะเบียนและตั้งชื่อผักพลูควางแดง หรือผักคาวตองแดงนี้ว่า พันธุ์แม่สรวย เพื่อระบุพื้นที่ปลูกดั้งเดิม

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายคำมูล เข็มขาว
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 4/1 ถนนฟ้าฮ่าม-สันผีเสื้อ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์ 053 110 651

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท เป็นพืชล้มลุกต้นเล็ก ชื่อวิทยาศาสตร์ *Houttuynia cordata* Thunb. อยู่ในวงศ์ Saururaceae มีชื่อเรียกตามพื้นที่ เช่น พลูควาง พลูแก (ภาคกลาง) ผักเข้าตอง ผักคาวตอง (ภาคเหนือ) ผักก้านตอง (แม่ฮ่องสอน) เป็นต้น

ต้น ลำต้นแดง

ใบ ใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ใบรูปหัวใจคล้ายใบพลู โคนใบเว้า ปลายใบแหลม มีกลิ่นคล้ายคาวปลา แลบบางแดง ท้องใบแดงอมชมพู กลางใบเขียว

ดอก/ช่อดอก ดอกขาวกลางดอก ช่อขาวอมชมพู

ผล/ฝัก เป็นแกนหรือลำผลเล็ก ๆ

เมล็ด เมล็ดเล็กมองเกือบจะไม่เห็น

ลักษณะอื่น ๆ จะออกเป็นปรัก ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด ปักชำจากหน่อหรือลำต้น

ลักษณะเด่นพิเศษ มีสรรพคุณทางยา

ผักพลูคาวแดง (ผักคาวตองแดง) พันธุ์แม่สรวย

ข้าวโพด พันธุ์เทียนบ้านเกาะ

แหล่งที่มาและประวัติ

คุณมณู สุขปรีดี ปัจจุบันอายุประมาณ 82 ปี ได้เล่าให้ฟังว่า ข้าวโพดเทียนบ้านเกาะ มีประวัติยาวนานกว่า 80 ปี บุคคลแรกที่ปลูกข้าวโพดเทียนในตำบลบ้านเกาะ คือ ปู่แม่้น สุขปรีดี ซึ่งเป็นบิดาของคุณมณู สุขปรีดี โดยในครั้งแรกที่ปลูกใช้ข้าวโพดพันธุ์โกกลเด็น แบนทัม ซึ่งตั้งชื่อเมล็ดพันธุ์ผ่านวารสารกสิกร และปลูกริมน้ำหลังน้ำลด บริเวณคลองอ้อม ปัจจุบันคือ หมู่ 4 ตำบลบ้านเกาะ จุดประสงค์การปลูกเพื่อบริโภคในครอบครัวที่เหลือจึงจำหน่ายในชุมชน ซึ่งคาดว่าได้ผสมกับข้าวโพดพื้นเมือง และกลายเป็นพันธุ์ไปจากเดิม แต่ได้คัดเลือกเมล็ดไว้ทำพันธุ์ต่อเนื่อง 3-4 ครั้ง ข้าวโพดที่ปลูกมีรสชาติดีเป็นที่ต้องการของตลาด จึงได้แบ่งเมล็ดให้เกษตรกรรายอื่น ๆ ในตำบลบ้านเกาะ ซึ่งปลูกข้าวโพดเทียนแล้วนำมาต้มขายบริเวณริมถนนสายเอเชีย (กรุงเทพฯ – นครสวรรค์ ประมาณกิโลเมตรที่ 70) ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภคที่เดินทางผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างมาก และเรียกกันว่าข้าวโพดเทียนเหลืองหรือเทียนสีทอง เนื่องจากมีเมล็ดสีเหลืองเป็นมัน ลักษณะฝักมีขนาดเล็ก เรียวเหมือนลำเทียน ต่อมาในปี 2545 นายสำเริง สุขนิยม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ตำบลบ้านเกาะ ได้รวมกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดเทียนในตำบลบ้านเกาะ เพื่อช่วยกันอนุรักษ์พันธุ์ข้าวโพดเทียนในตำบลบ้านเกาะและร่วมกันผลิตฝักสดเพื่อจำหน่ายในปี พ.ศ.2547 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนายวิระ ชันรภัทร เกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายธวัช ศักดิ์กมลทรัพย์ เกษตรอำเภอพระนครศรีอยุธยา และนายน้อย แสงรัตนพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านเกาะ ได้สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตข้าวโพดเทียนอย่างครบวงจร และอนุรักษ์ลักษณะพันธุกรรมข้าวโพดเทียนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิเป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุนทางวิชาการ และได้ร่วมกันจัดงาน “วันข้าวโพดเทียนตำบลบ้านเกาะ” เป็นครั้งแรกในปี 2547 โดยการสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ การพัฒนาการผลิตข้าวโพดเทียนของเกษตรกรได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และผลิตข้าวโพดเทียนเป็นสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 กลุ่มเกษตรกรได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวโพดเทียนตำบลบ้านเกาะ ปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวโพดเทียนตำบลบ้านเกาะ มีเกษตรกรและพ่อค้าที่รับซื้อข้าวโพดเทียนเป็นสมาชิก จำนวน 27 ราย มีนางปราณี นาคน้อย เป็นประธานกลุ่ม นางศิริ ตรีมรรค เกษตรกรตำบลบ้านเกาะ เป็นที่ปรึกษากลุ่ม ได้ร่วมกันกำหนดคุณลักษณะสำคัญของข้าวโพดเทียนตำบลบ้านเกาะ และตั้งชื่อพันธุ์ว่าข้าวโพดเทียนนี้ว่า “พันธุ์เทียนบ้านเกาะ” และมีจุดประสงค์ร่วมกันในการพัฒนาการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์ข้าวโพดเทียนในตำบลบ้านเกาะสืบต่อไป

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ (นายสมบุญ อิ่มสุวรรณ)
ที่อยู่ ที่ว่าการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ ต.บ้านเกาะ อ.พระนครศรีอยุธยา
จ.พระนครศรีอยุธยา 13000
โทรศัพท์ 035 881 188 ต่อ 11

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ต้น มีความสูงประมาณ 120-150 เซนติเมตร โดยวัดจากระดับคอจนถึงข้อใบธง ลำต้นแบน โคนต้นอ่อน ระยะเวลาใบแรกคลี่มีสีเขียว รากค้ำสีเขียว

ใบ ใบแรกมีรูปร่างลักษณะใบพาย มุมใบของใบแรกเหนือฝักบนสุด กว้างปานกลาง (26-50 องศา) การโค้งงอของใบแรกเหนือฝักเป็นแนวระนาบ ใบรองฝักบนสุด มีความกว้าง 6-8 เซนติเมตร ความยาว 60-80 เซนติเมตร สีภายในที่ตำแหน่งฝักมีสีเขียว

ดอกตัวผู้ ความยาวก้านชูดอกตัวผู้ที่โผล่พ้นฐานใบธงมีความยาว 2.0-5.0 เซนติเมตร ความยาวของช่อดอกตัวผู้มีความยาว 24-35 เซนติเมตร ความยาวของก้านช่อดอกตัวผู้บนสุดมีขนาด 15-25 เซนติเมตร ความกว้างของช่อดอกตัวผู้ 15-25 เซนติเมตร จำนวนแขนงหลักของช่อดอกตัวผู้มี 9-12 แขนง มุมของก้านช่อดอกตัวผู้ปานกลาง (26-50 องศา) ช่อดอกตัวผู้มีดอกย่อยเรียงกันหลวม ๆ ฐานดอกย่อยมีสีเขียว กาบดอกย่อยมีสีเขียว อับเรณูมีสีเหลือง จำนวนวันที่ดอกตัวผู้เริ่มบานประมาณ 35-40 วัน

ดอกตัวเมีย ความสูงฝักแรกวัดจากระดับคอคิดถึงโคนฝักแรก สูงประมาณ 75 เซนติเมตร เส้นไหมสีเขียว จำนวนจากปลูกถึงวันที่ออกไหมประมาณ 38-42 วัน

ผล/ฝัก ฝักมีลักษณะเป็นทรงกระบอกปลายสอบเล็กน้อย เปลือกหุ้มฝักสีเขียวมีหูใบ ความยาวของฝักที่ระยะเก็บเกี่ยว ก่อนปอกเปลือกฝักมีความยาว 20-30 เซนติเมตร ความกว้างมีขนาด 3-4 เซนติเมตร หลังปอกเปลือกฝักมีความยาว 10-15 เซนติเมตร กว้าง 2.5-3.0 เซนติเมตร มีก้านฝักยาวประมาณ 6-8 เซนติเมตร ชังมีความกว้าง 1.5 เซนติเมตร ชังมีสีขาว

เมล็ด การเรียงของเมล็ดเป็นแถวตรง มี 8-10 แถว จำนวน เมล็ดต่อแถวประมาณ 25 เมล็ดต่อแถว เมล็ดสีเหลือง น้ำหนัก 100 เมล็ดประมาณ 16-17 กรัม เมล็ดค่อนข้างกลม มีความยาวประมาณ 8 มิลลิเมตร ความกว้างประมาณ 7 มิลลิเมตร เมล็ดหนาประมาณ 4 มิลลิเมตร

ข้าวโพด พันธุ์เทียนบ้านเกาะ